

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravljanje mesečno . . . 1-80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostopna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 31 v
 za dva in večkrat . . . 25,,
 pri večjih naročilih primaren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostopna petstvarsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ob nedeljah in praznikih, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vzal red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun ročne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

V varstvo bodočega miru.

Z ozirom na dejstvo, da se sovražnost med dvema državama ali narodoma ne pojavijo tedaj, kadar udari med njima vojna, temveč je opazovati mnogo prej zlasti v časništvu znake sovražnosti ali naravnost sovraštva do nasprotnika ter se zlasti po časništvu uliva v duše čitajočim državljanom strup, ki se počasi razvija v sovražstvo in divji srd, ki komaj pričakuje, da dobi duška, vpraša »Berliner Tageblatt« po pravici, ali bode to v bodoče drugače. Kaj bi bilo storiti, da bi se zboljšale v tem pogledu razmere, s tem vprašanjem se je obrnil do nekaterih važnih časnikov v nevtralnih deželah, proseč jih, naj mu povedo svoje mnenje, katero bode priobčil na božični večer. Sam se vneza za nadzorstvo po mirovnem sodišču v Haagu.

Prav v vse nevtralne dežele sicer ni bilo mogoče poslati tega vprašanja, a iz dežel, kamor so dospela, je prišlo več odgovorov.

»Algemeen Handelsblad« v Amsterdamu se strinja z mnenjem urednikov »Tageblatta«, da bi moralo proti hujšajočim časnikom nastopiti takisto mirovno sodišče v Haagu. Seveda dvomi o uspehu, ako sodišču ne bi bila dana moč, da se tudi zatire tak časnik. Kako naj bi sodišče dobilo tako moč, seveda tudi ne ve.

Urednik »Neue Züricher Zeitung« je mnenja, da se bodo časniki v vsaki državi spomnili dostojnosti sami po sebi. Drugače naj bi jih spomnil tega vsak posameznik in se uprli sumničenju in ščuvanju. Priporoča mednarodno zvezo skupnosti med časnikarji, ki bi se v tej organizaciji klonili skupni sodbi.

Na uspehu čisto obupava urednik lista »Nieuwe Courant«, ki pravi, da bode minilo mnogo let, predno se bode nabralo toliko idealizma, da bi se mu pokorili brezpogojno vsi časnikarji. Holandski so gotovo pokazali dobro voljo, a splošnega časnikarskega sodišča, enotnega, nepristranskega in močnega nihče danes živeti ne bode doživel.

Urednik »Basler Nachrichten« je glede sodišča istega mnenja, pravi pa, da bode ljudstvo samo obsodilo tako pisavo. Izkušnje ima, da česar ljudstvo ne mara, tudi časnik ne more usiljevati trdovratno, tako bode tudi hujškanje izgnilo iz časniških predalov, ker bodo ljudstva zahtevala miru med seboj.

Urednik »Aftenbladeta« pravi, da po-

svetovanj o tem vprašanju gotovo ni treba več. Ko bi se udeležilo le majhen del tega, kar se je nasvetovalo, razpravljalo in sklenilo na sto in sto shodih in skupščinah vseh mogočih časnikarjev sveta, potem ne bi bilo nedostojnega pisanja v časnikih. Besede brez del in izročitve pa niso vredne — piškavega oreha.

»Berner Tagblatt« pa je mnenja, da bi se mirovnemu sodišču lahko pritegnilo tudi časnikarsko razsodišče, ki bi imelo obsojati izrastke in javno osramotiti hujšajoče liste. Taka »razsuševalnica za časnike« se mu ne zdi nemogoča.

Urednik lista »Stockholms Tidningen« trdi, da bi bil najboljši pripomoček proti hujškanju na vojno in vzdrževanju vojnega duha poddrževanje vesoljne industrije vojnih potrebščin. Tako bi prišli ob veljavo in besedo vsi razni elementi, katerim je ležeče na tem, da se prične in kolikor mogoče dolgo vzdrži vojna.

Urednik »Nieuwe Rotterdamsche Courant« pa je nasprotno mnenja, da sovražnost ne sejejo in ne podpihujejo časniki, temveč se v njih le zrcali sovražstvo in nasprotje, ki je živo in čisto globoko ukoreninjeno v narodih. To sovražstvo pa zasejejo vlade same z dejanji, ki imajo gotovo vojaško-politično ali gospodarsko tendenco. Nastopati zato proti časnikom bi bilo krivično, ali vsaj prazno delo.

Urednik lista »Verdens Gang« v Kristianiji pravi, da si ne upa odgovoriti, ali bi kaj koristilo mednarodno razsodišče. Odločineji može naj se lotijo konkretnega načrta in se pojavijo z gotovim predlogom. Če bo kaj prida, bo že obveljal.

Urednik lista »Züricher Post« pa pravi, da so se vsi časniki v vseh bojujočih državah preveč zaleteli v vojno in so tedaj preveč odvisni od nje, da bi mogli zasledovati pomirjevalne cilje. Zato si ne obeta mnogo uspeha od nobene naprave in pravi, da je pred vsem potreba, da se časniki otresejo odvisnosti, če ne je vsako tako stremenje zastoj. Priznava pa, da se je težko otresti vse odvisnosti.

× × ×

Vsi ti odgovori pričajo jasno o velikanski nemoči človeštva, zastaviti pot takim strašnim pojavom kot je svetovna vojna. Razsodišče v Haagu — lepa beseda — toda za to treba garancij narodov, držav, da bodo veljale pogodbe, dana

beseda, zato treba, da utihne besni boj močnejših narodov proti slabšim in da preveje svet duh krščanstva.

Kronanje na Ogrskem.

Dne 27. t. m. sta se odpeljala cesar Karel in cesarica Cita ob 8. uri 45 minut z Dunaja s posebnim dvornim vlakom v Budimpešto na kronanje. Tudi cesarjevi Franc Jožef Oto se je odpeljal z njima. Pred vzhodnim kolodvorom so cesarja in cesarico navdušeno pozdravljali. Cesarski salonski voz že nosi začetno črko vladarja in sicer na eni strani »K I.«, na drugi pa »K IV.« Od postaje Marchegg dalje so vodili vlak uradniki ogrskih državnih železnic.

Sprejem v Marcheggju.

Na poti z Dunaja v Budimpešto so cesarja in cesarico povsod navdušeno pozdravljali. Prvi uradni sprejem na ogrski zemlji je bil v Marcheggju. Ogrskega kralja in kraljico so z nagovori prisrčno pozdravili.

V Požunu.

Iz Macheggja do Požuna se dvorni vlak ni nikjer ustavil. Na Požunskem kolodvoru je sprejel kralja in kraljico velika množica. Veliko jih je bilo oblečenih v slikovite narodne noše. Požunski župan je pozdravil kralja in kraljico. Vlak je stal v Požunu 10 minut. Vlak se je ustavil v Neuhäuslu, kjer je govoril pozdravni govor župan Craus. Iz Neuhäusla do Budimpešte se ni vlak nikjer več ustavil.

Budimpešta v slovnostni obleki.

Budimpešta se je oblekla v slavnostno obleko, da sprejme kralja in kraljico. Vse ceste so polne ljudi ne le iz Budimpešte, marveč tudi tujci prihajajo. Ob 12. uri opoldne so zaprli vojaški ceste. Ljudje vztrajajo kljub neprijetnemu, meglenemu vremenu. Že ob 11. uri so se pričeli zbirati na zahodnem kolodvoru veljaki, da sprejmejo kralja in kraljico.

Slovesen sprejem na budimpeštanskem kolodvoru.

Viharni »Eljen« klicji sprejmejo kralja in kraljico. Kralj izstopi iz dvornega salonskega voza in si ogleda častno stotnijo 32. pešpolka. Nato nagovori Tiszo, ki prisrčno pozdravi vladarja in vladarico. Tisza je izrazil zvestobo in udanost ogrskega naroda nasproti vladarski hiši. Cesar je prisrčno odgovoril in se podal nato k ministrom.

Vsakega je kratko nagovoril. Nato je pozdravil kralja in kraljico kratko budimpeštanski župan dr. Barczy; vladar je odgovoril z nekaterimi prisrčnimi besedami. Po kraljevem odgovoru so zaorili živahni Eljen klici; kralj se je prisrčno zahvaljeval. Kraljici je županova hči, gospica Berta Barczy izročila krasen šopek. Radi slabega vremena se je cerce opustil.

Vožnja na Dvor.

Med viharnimi Eljen klicji je vstopil kralj v dvorno kočijo, da se je odpeljal na Dvor. Kraljeva kočija je velik, krasen voz; vanj so vpreženi štirje konji. Na vseh straneh kočije so jezdili krasno oblečeni jezdci. Zopet so zaorili viharni »Eljen« klici, ko so ljudje na cesti zagledali vladarsko dvojico. Na Dvoru je pozdravil vladarsko dvojico vrhovni dvorjan.

Grofica Lonyay,

nekdanja cesarična Štefania in grof Lonyay sta se pripeljala v Budimpešto.

Budimpeštansko časopisje

je objavilo navdušene članke. »Pesti Hir-lap« opozarja, da je kralj s pospešitvijo kronanja dokazal, kako ga preveva ustavnost kronanja. »Az Uisag« pravi: Kralj in kraljica sta se danes slovesno pripeljala v Budimpešto, ki ju že srca zvestih Ogrov ljubijo in spoštujejo. »Budapesti Hir-lap« izvaja: Kdor zna dobiti pot v srca Ogrov, kdor zna ceniti njih politično nadarjenost, njih vojaške čednosti in njih požrtvovalnost, pridobi kraljestvo, ki je tako sijajno, kakor je bilo tisto, ki se mu je pod Ljudevitom Velikim in Matijom čudila Evropa.

Nedeljski počitek na dan kronanja na Ogrskem.

Posebna izdaja uradnega lista odreja, da velja na dan kronanja v vseh državnih in zasebnih pisarnah in v vseh trgovinskih in industrijskih podjetjih delovna doba, ki je ob nedeljah navadna. Izvzemši zelo nujnih se morajo sodne razprave odgoditi. Trgovine morajo biti zaprte od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne. Le trgovine z živili smejo biti cel dan odprte.

Pionirji pri Svištovu.

Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Naši pionirji so bili od nekdanj prvi v svoji stroki. Ko je Birago pred približno 70 leti na zgornjeitalijanskih rekah kazal svoj

LISTEK.

„V kraljestvu palčkov.“

Bajka v treh dejanjih. — Spisal Josip Ribičič, pevske točke uglasbil Ivan Grbec.

(K predstavi v tržaškem »Narodnem domu« dne 17. decembra 1916.)

Trst, 20. XII. 1916.

Ob revščini našega dobrega mladinskega slovstva nas razveseli vsak, četudi skromen pojav, ki obeta njeno obogatitev. Naše malčke moramo za Miklavža in o Božiču še vedno hraniti s tujim blagom, ki je velikokrat neužitno in brez one otroške poezije in čara, ob katerem se naslaja otroška duša. Napeti moramo vse moči, da razvijemo na tem polju one sile, ki bodo zamogle ustvariti dobro in bogato mladinsko slovstvo. Napačno pa bi bilo, ko bi vsak, čeravno postane poizkus, sprejeli brezpogojno kot dovršeno stvar: onemogočili bi si s tem vsak razvoj in tekmovanje naših najboljših moči, kar je prvi predpogoj zdrave umetnostne kulture.

S tega stališča presojamo Ribičevo bajko v treh dejanjih: »V kraljestvu palčkov«, ki so jo uprizorili učenci in učenci Ciril-Metodovih šol v Trstu. Vsebinska je v kratkem sledeča: Kralja palčkov mori dolgčas (zakaj in kako nam pisatelj, žal, ne pove), kljub udanosti palčkov-podložnikov in prijateljsva vil. Ko se nekoč izgubi mala Anica v gozdu in jo

palčki ulove, spozna kralj, kaj mu manjka: kraljica. Toda Anica si želi nazaj k mami in le ob nji hoče postati kraljica. A ker je kralju mamica neznan pojem, mu v melodramu pojasne vile, da je mamica ljubezen, sreča in neizmeren zaklad. Kralj razpošlje takoj oba svoja svetovalca in norčeka v svet, da mu poiščejo to troje. Palčki se po dolgem potu vrnejo in prvi prinese skrinjico zlata: to imenujejo ljudje tam zunaj ljubezen. Drugi je spoznal, da je ljudem največja sreča čast in dostojanstvo, pa prinese lorvorov venec. Norček pa prinese zaklad, brez katerega stara žena ni mogla živeti: mačko. Toda ko Anica pri nečene stvari zagleda, pove razočaranemu kralju, da nikakor ne vsebujejo njene ljubezni, sreče in zaklada: mamice. Kralj je kljub temu ne izpusti in določi prihodnjo noč za kronanje. Vile pa se usmiliijo Anice in s čarobnim plesom uspravajo strazarje in Anico odpeljejo k mami. V zlato posteljico pa položijo umetno pupo, ki jo palčki v stekleni rakvi pokopljejo.

Ideja te dramatizirane pravljice je stara, a vedno nova in vedno lepa: materina ljubezen, ki je na svetu ne more nič nadomestiti, ne denar, ne čast. Dejanje se v živahnem dramatičnem življenju razvija na odru; razen v drugem dejanju, kjer se dogodki omeje skoraj izključno na pripovedovanje. Konflikt bajke pa se mi zdi psihološko nejasen in nenaraven. Ljubezen kralja do Anice (5 do 6 letnega otroka) in njen boj z materino ljubeznijo ni le otroško hrepenenje po družici in igranju z njo, kar bi bilo naravno, ampak preveč: ljubezen moža do žene-otroka, ki jo je pa pi-

satelj skušal zakriti v otroške besede in dejanja. S tem je lepi problem razdvojil in ga odtujil duševnemu pojmovanju otrok, kar se je najbolje spoznalo pri igralcih-otročih, ki bivanja igre niso razumeli. To je vzrok, da trpi vsa bajka na umetniškem ustroju, ker ji manjka harmonije in psihološke enotnosti konflikta, kar je oboje pri vsaki drami — tudi pri otroški igri, ki hoče biti resno umetniško delo — nujno potrebno. Da prinese kraljevi norček na oder mačko kot zaklad, je sicer z ozirom na njegovo lastnost opravičljivo, toda ves prizor vendar neprijetno dirne, ker je ta sarkazem za nežno otroško bajko pregrob in banalen. Škoda, da je rešil pisatelj konflikt celotne pravljice z umetno pupo, tem izrodkom moderne kulture in se tako pregrešil proti oni otroški poeziji, ki ne more in ne sme priznati modernih surogatov za pristi izraz čiste in iskrene radosti naravnih zabav in igranja.

Kljub vsem tem hibam pa leži na vsej bajki praviljski čar, ki zvabi dušo v dobo mladostne sreče, ko človek ni še okusil jabolka spoznanja. Lep prizor je, ko prinese palčki-lovci kobilico na nosilnici in v zmagoslavnem veselju rajajo okoli nje. Lep prizor je, ko pripeljejo vile z rožnatimi vencami na oder, da razvesele kralja, še lepši, ko vila v jasni noči zgrabi malo Anico iz zlato posteljice in jo reši mami. Na dramatičnem višku pa bi bil pogreb, če bi človek mogel pozabiti, da neso pupo. Ko se bo Ribičič otreseš se negotovega tipanja po otroški psihi, ko se sam otrok poglobi v vse taine otroških src (kar je tež-

ko, če ne najtežje), ko se povspne do neusmiljene sodbe samega sebe, ki je prvi pogoj umetniškega stvarjanja, nam bo iz svoje nesebične ljubezni do lepote in otrok ustvaril delce mladinskega slovstva stalnih vrednot, ki jih tako željno pričakujejo ne samo otroci, ampak vsi, ki hočejo ostati mladi na duši!

Pevske točke je uglasbil Ivan Grbec v preprostih otroških popevkih, a praviljčnega kolorita igre ni dosegel. Orkestralna instrumentacija je preprazna, motivi se prepogosto ponavljajo in zato kljub ljubkosti utrujajo. Nehote in po krivici sem se spomnil Nedbalove »Pohádke o Honzovi«, praviljčne pantomime češkega skladatelja in zahrepenel sem po slovenski skladbi enakih čudovitih lepot. Grbec je še mlad in jaz verujem v njegovo zmožnost.

Razun šibkega, pomanjkljivega orkestra je bila celotna uprizoritev izborna. Trud prirediteljev je rodil zlahen sad. Vsi otroci so nastopali s sigurnostjo, ki je iznenadila. Najboljša sta bila pač mala Anica, ki ji je komaj 5 let in kraljevi norček, ki ju oba gotovo ne pozabimo! Dvorana je bila prenapolnjena in prenemirna. Uprizoritev, ki se je priredila v korist gostov armadi, je počastilo obilo odličnih gostov, med njimi namestnik dr. baron Fries-Skene s soprogo, mil. škof dr. Karlin, poveljnik Trsta kontreadmiral baron Koudelka in vladni komisar Krekič-Strassoldo. Cel večer je bil priča mlade sile tržaškega slovstva, ki stremi po boljši usodi našega naroda ob sinji Adriji. Na bi nas up ne varal! Gledalec.

novi vojni most, so hoteli skupaj inženirski častniki s celega sveta in občudovali njegovo čudovito delo. Še dandanes ni v nobeni armadi pionirske čete, ki ne bi gradila dalje edino-le na tistem temelju, ki ga je izumil takrat stvarilni duh avstrijskega pionirskega častnika. In ta temeljiti in močni duh je ostal med našimi pionirji. Kjerkoli se je v vrstah c. in kr. armade oglašil klic: »Pionirji naprej!«, vselej je bilo celo delo zagotovljeno.

Tudi v svetovni vojni so delali naši pionirji tej tradiciji vso čast: Ob prekoračenju Visle med Ivangorodom in Varšavo (avgusta 1915) so prevedli čete v najstrašnejšem sovražnem ognju tako s tako mirnostjo čez reko, kakor bi se vršile vaje v Lincu, Klosterneuburgu ali Budimpešti. V oktobru istega leta so pa pri Belgradu sledili zgledu svojih prednikov iz princ Evgenovih dni. In še večje naloge so jih čakale, ko je poleti 1916 Rumunija bolj nego kdaj prej krenila v vode entente ter je grozil na Balkanu nov požar.

Rumunski napad, o katerem smo dobro vedeli, da se pripravlja, nas je presemetil le glede ure. Sovražna vlada smo smatrali vsaj za toliko pošteno, da bo počakala, da bo potekel med njenimi zahtevami o brezpogojni miroljubnosti in vpadom v naše ozemlje vsaj običajni večdnevni rok, ki ga zahteva najpreprostejša spodobnost. A da so bila vsa ta miroljubna zatrjevanja hinavska, to smo vedeli že dolgo. In če že radi pritiska entente na vseh frontah pred končno odločitvijo nismo mogli ne smeli pripraviti zadostnih moči za neposredno brambo Sedmograške, smo pa mogli že tedne pred izbruhom vojne in takorekoč pred vrati sovražne prestolnice pripraviti sunek, ki je štiri mesece kasneje zadel v srce: prehod čez Donavo.

Bilo je začetkom meseca avgusta 1916, ko smo spriču rumunskega zastraževanja donavskega obrežja na pobudo našega vrhovnega armadnega poveljstva vozili po Donavi skozi Železna vrata prve mostovne trane in drugi material; spremljali so nas donavski monitorji. Tako kmalu so se začele priprave! Kot prehodno mesto je prišel nedvomno v poštev prostor pri Svištovu: tu je najugodnejši operativni položaj radi bližine sovražnega glavnega mesta in krilnega obvladavanja Altovske črte kot zadnjega brambnega odseka zapadno od Bukarešte; tu so dalje ugodne taktične razmere, ki jih daje zarez Donave proti bolgarskemu bregu, dalje bližina za Persinjskim otokom ležečega Beleneškega kanala kot dobrodošlega skrivališča za nakopičene materiale itd.

Že brez sovražnega protiučinkovanja je treba za prevoz in premostenje 1000 in več metrov široke reke najtemeljitejših priprav. Kako pa šele, ako je pričakovati, da bo postavitev prvega pontona sprožila celo ploho strelav iz vseh mogočih kalibrov! Tu se mora vse vjemati kakor kolesje v uri — majhna napaka na kakem kolescu more pokvariti celokupni obrat.

Ni mogoče v nekaj vrsticah temeljito opisati dela, ki so ga zmagali naši pionirji v treh mesecih neumorne delavnosti. Naj naštejemo le poglavitve stvari: Pripravili so pontone, priredili parne brodeve in mostove za izkrcanje onstran Svištova; pripravili pri Svištovu vhodni most za prehod; sestavili so Herbertove mostne člene iz materiala — ki se imenuje po iznajditelju avstro-ogrskem pionirskem polkovniku Herbertu — ki je bil vpeljan šele tekom sedanje vojne; edino-le izvršni konstrukciji tega materiala se je zahvaliti, da je bilo mogoče tako hitro položiti 1000 m dolg most čez reko, kakor je bilo potrebno za operacije; pripravili so kable, metalne mostove za prehod čez razne vodne pretoke na rumunskih tleh, tehnični material za boj na severnem bregu, material za okope, bodečo žico, strelivo, živila, obveze in vse potrebno za prevoz ranjencev; pripravili material za drugi most čez Donavo, ... na stotine in stotine posameznosti ne omenjamo.

Prevoz prvih členov se je pripravil na dveh mestih: nad in pod Svištovom. Nad mestom je bila priprava olajšana, ker je Beleneški kanal omogočal skrito delo pred sovražnikovimi očmi; prevozne člene so mogli tam že prejšnji dan položiti v vodo. Nasprotno pa so mogli vzhodno od Svištova, kjer leži breg popolnoma razgaljen, začeti z delom šele v varstvu teme; material so morali previdno maskirati in ga šele v zadnji noči spraviti v reko.

Obsežno delo so vodili generalni major Gougl, poveljnik pionirske skupine, pionirski polkovnik Myk, major Vučinić, poveljnik mostnega bataljona in ladijski kapitan Lucich, vodja donavskega brodograjskega dela vojnotehnične uprave je bilo pripravljeno do najmanjših podrobnosti, ko se je bližala velika ura. Še v zadnjem trenutku se je zdelo, da bo treba podjetje znova odložiti, ker je nenadoma legla gosta megla. Toda pionirski častniki, ki so bili gotovi svoje stvari, so silili, naj se stvar vendar tvega: Če ni razgleda, treba pač voziti s pomočjo kompasa! Tako se je zgodilo. Dne 23. novembra ob jutranjem svitu so rezali prvi motorni čolni — le-ti zaslužijo biti posebno omenjeni — z obe-

šenimi mostnimi členi donavske vode: V najkrajšem času je bila reka posuta s parniki, motornimi čolni, pontoni, vlačnicami in vmesnimi členi — vse ob najgostejši megli, da se je videlo komaj nekaj korakov pred seboj. In vendar je šlo vse gladko kakor ura! Že malo ur po prvem premostenju je prišlo poročilo: Zimnica zasedena! In naslednje jutro ob 6. uri so že drdrali topovi in vozovi čez solidni Herbertov most. Donava je bila premagana!

Sovražnikov odpor je bil neposredno ob reki neznan. Nekaj strojnih pušk, ki so se boječe gibale, so prisilili k molku monitorjski topovi. Tako je bila — in tega smemo biti veseli, ker ni bilo nobenih človeških žrtv — delu naših pionirjev prihranjena najtežja preizkušnja, kar je za sluga njihove spretnosti, s katero so znali prevariti sovražnika, da ni uganil naše namere ter je tako prepozno prišel k brambi donavskega brega. Prehod čez Donavo pri Svištovu ostane za vse čase sijajen list slave v zgodovini avstro-ogrsko vojne moči; naši pionirji morejo biti ponosni na to, da so izvršili največja vojnotehnična dela.

Iz češkega konservativnega veleposesiva.

Razdvoj v konservativnem veleposvetstvu na Češkem je nastal po odklonitvi nekega sklepa v volilnem odboru in imel za posledico, da je izstopil grof Henrik Clam-Martinic in njegovi somišljeniki. Ta izstop so naznanili le-ti svojim volilcem z okrožnico, kateri so priložili dotični predlagani sklep.

Prvih pet točk tega sklepa je nepolitičnega značaja. Prva in druga točka sta žalna izjava za pokojnim cesarjem Frnc Jožefom, tretja je pozdrav armadi, četrta se nanaša na novo zasedenje prestola, peta izreka zahvalo grofu Clam-Martinicu povodom imenovanja poljedelskim ministrom.

Odklonjene tri točke se po poročilih čeških listov glase:

6. Volilnemu odboru menda ni treba povdarjati, da je naša stranka med drugim vedno se držala tega, da se dovoli vsem avstrijskim narodom v osnovnih državnih zakonih priznava enakost prava do varstva in gojenja njihove narodnosti in jezika. Baš tako se je strinjalo in se strinja z našimi nazori, da vsem avstrijskim narodom iz njihovega zedinjenja v okviru velmoči, kateri se imajo zahvaliti za visoko stopnjo kulturnega in gospodarskega razvoja, narasajo enake dolžnosti do države, kateri pripadajo.

7. Globoko užaloščeni pa smo morali doznati za te vojne, v kateri se mora boriti naša skupna domovina za bodočnost in obstanek, da je mnogoletno, državno sovražno rovanje brezvestnih elementov ohladilo sveta čustva meščanske dolžnosti in vojniške časti v prsih posameznikov češkega naroda. Vsakomur je znano, vsakdo pripoveduje in sovražniki češkega ljudstva zaznamujejo to silno natančno, da so posamezne vojaške formacije iz čeških nadomestnih okrajev — slavnim tradicijam starih slavnih čeških polkov nasproti — na bojišču odpovedale zanesljivosti. Tudi v zaledju je zločinska agitacija rodila sadov; zakaj del češkega časopisa zlasti prve mesece vojne ni zadostil zahtevam, ki jih more staviti s popolno pravico vsak domoljub do domačih javnih izrazov mnenja. V tem je poudariti z zadoščanjem, da se je v poslednjem pogledu obrnilo posled razveseljivo in odločno na bolje in številni izrazi lojalnosti — tudi ob novi zasedbi prestola — kažejo, da se resno trudi popraviti zamudo. In nevaležni bi bili, ako ne bi po pravici ponosni priznavali, kako do smrti pogumni se bore in krvave zvesti sinovi češkega naroda v vrstah naše hrabre armade in koliko njih je padlo na bojišču časti za domovino.

8. Velika krivica bi bila, ako bi se hotelo razširiti — kar se čisto poskuša — graja, ki je izšla iz prej izražene boleštnega ogorčenja, na vse češko ljudstvo in izvajati iz češki narod onečastujočega vedenja posameznikov očitke skupnosti tega naroda. Takemu postopanju se upiramo, moramo pa pred vsem po svojih temeljnih nazorih poudariti iznova in ponovno, da smo in ostanemo zlasti dobra avstrijska stranka, da ostro obsojamo obžalovanja vredne dogodke in nimamo nikake zveze s sramotnimi dogodki, o katerih smo morali v svojo žalost govoriti; poudarjamo, da bomo sodelovali pri odstranitvi škodljivosti, ki so se pojavile, in pri utrditvi domoljubne avstrijske misli v deželi.

Delo za mir.

Mirovni nastop švedske.

Berlin, 27. dec. »Lokalanzeiger« javlja, iz Genfa: »Petit Parisien« graja, ne da bi poznal besedilo stockholmske note, ki jo pričakujejo danes v Parizu, sklep švedske kot obžalovanja vredno zmoto švedske.

Amsterdam, 27. decembra. (K. u.) »Daily Telegraph« poroča, da je bila v vseh glavnih mestih vojskujočih se držav izročena švedska nota.

Španska mirovna nota.

Genf, 27. decembra. Španska vlada je v Rimu izročila noto, ki se pridružuje ameriški in švicarski mirovni noti.

London, 27. decembra. (Kor. ur.) »Times« poroča, da so poklicani v London vsi ministrski predsedniki naselbin, da razpravljajo o vojnih organizacijah in o vprašanjih, ki bodo nastala po vojski. Posvetovali se bodo tudi o mirovnih pogojih.

Zakasnitev odgovora entente.

Berlin, 27. dec. V tukajšnjih krogih so pričakovali odgovora na nemško noto že v soboto. Lahko je mogoče, da je zakasnitev v zvezi z med tem došlim posredovanjem Wilsona.

Ententa se posvetuje.

London, 27. decembra. (K. u.) Reuter izve, da se med glavnimi mesti entente vrše posvetoovanja radi odgovora na mirovne predloge. O odgovoru na ameriško noto se doslej še ničesar ni odločilo.

Sv. oče in Wilsonova nota.

Lugano. Glasilo sv. očeta, »Osservatore Romano«, izraža popolno zadoščenje glede na ameriško noto. Izjavlja, da odgovarja nasvetom sv. očeta za konec vojske. List želi noti zaslužen, ugoden uspeh.

Lugano. Popolnoma duhovni nagovor sv. očeta na kardinale je razočaral tisto italijansko časopisje, ki je podkupljeno po vojnih hujskačih. Sv. očetu podtikajo, da je govoril zato tako previdno, ker so Wilsonovo noto v deželah sporazuma prvotno slabo sprejeli.

Naš odgovor Wilsonu.

Lugano, 27. dec. »Secolo« je že danes zjutraj brez vsakega pristavka objavil avstrijsko noto, s katero smo odgovorili na Wilsonovo noto.

Wilsonovo noto odobrila vašingtonska zbornica reprezentantov.

Lugano. Neka agentura, ki je navadno informirana iz Vatikana, poroča, da so ugotovili besedilo ameriški noti po pojasnilih republikanskega voditelja Manna v reprezentantni zbornici. Naglašali so, da je prasha za Zedinjene države tista ura, da morajo dejansko nastopiti s svojim vplivom za obnovenje miru in da ne kaže več čakati drugega ugodnejšega trenutka. Mannov nastop utrjuje Wilsonovo avtoriteto, ker je pri zadnjih volitvah Mann odločno nastopal za Wilsonovega protikandidata Hughesa.

Združene države kličejo Brazilijo.

Frankfurt ob Meni, 27. decembra. (K. u.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Curicha, da so Združene države povabile Brazilijo, naj se udeleži akcije v prilog miru.

Delovanje nevtralnih diplomatov.

Stockholm, 27. dec. V merodajnih švedskih krogih se opaža stremljenje, naj bi nevtralna diplomacija ponudila svoje delovanje v smeri, da se zastopniki danes nasprotnih si držav vsedejo k zeleni mizi. Odkar je bila izročena mirovna ponudba osrednjih sil, zastopniki nevtralnih sil mrzlično delujejo. Neprestano prihajajo brzoglavke.

»Mirovni pogoji« štirizveze?

Rotterdam, 27. dec. »Daily Sketch« in »Daily Graphic« objavljata sledeče »mirovne pogoje« štirizveze: Obnovi naj se status quo s sledečimi izpremembami: Ustanovitev kraljestev Poljske in Litve, poprava mej na Balkanu, izpraznitev severne Francije, obnovitev Belgije, vrnitev nemških naselbin, ententa plača vojno odškodnino.

Voditelji ruske dume o mirovni ponudbi.

»Temps« poroča: Podpredsednik ruske dume Dobrinsky je izjavil: Sovražnik je nastopil s svojimi predlogi ob času, ki je popolnoma neprimeren pogajanjem. Sodi mo, da je sovražnik izčrpan in da želi končati vojno, ker presega njegove moči. Puriševič, zaskopnik desnice, je rekel: V sedanjih urah ni mogoče razpravljati o miru. Opozarjati se mora, da so si Nemci to uro izbrali in da prav dobro poznajo razprave naših ljudskih zastopstev in naš sklep, da se hočemo do konca vojskovati. Mir bo šele mogoč, ko bomo prišli v Berlin. Rodičev: Niso mogoča pogajanja s takimi ljudmi, ki pravijo o njih podpisanih pogodbah, da so popirne cunje. Vojska se mora nadaljevati, mir je mogoče le na razvalinah pruskega militarizma, če hočemo, da bo soliden in pošten. Aleksandrov: Nemci mislijo, da je mirovna ponudba najenostavnejša stvar na svetu; a s svojimi predlogi so prišli veliko prepozno. Nobenega ne bodo varali. Vojska se bo nadaljevala, ker je polom Nemčije neizogiben. Ne bo izostalo maščevanje, ki grozi temu narodu, ki ne pozna nobene morale. Poljak Garusevič je rekel: Edini predpogoj, da se sklene mir, je: Nemci ne smejo imeti zasedenega nobenega ozemlja. Alzacijo-Loreno morajo vrniti Franciji, Šlezvik-Holštajn Danksi, Šlezijo in Poznanjsko Poljski. Avstrija se mora podobnim pogojem ukloniti. Agrarec Hakogen je izjavil: Kmečko prebivalstvo bo le takrat zadovoljno z mirom, kadar bo so-

vražnik tako ponižan, da bo za dolgo dobo izgubil veselje se vojskovati. Njegova sedanja mirovna ponudba je le zanjka. Ni se mogoče pogajati z vlado, ki se smatra za častno, da ne pripozna nobenih pogodb.

Poslanec ruske dume grozi Združenim državam z japonsko vojsko.

Poslanec ruske dume Šingarev je izjavil: Trgovinske koristi so Ameriki važnejše kot vojaški smotri. Ni verjetno, da bi se Amerika pridružila kakim vojujočim stranki, ker bi to lahko privedlo do zapletljive med Ameriko in Japonsko.

Italijani groze Američanom z vojno napovedjo Japonske.

Lugano, 28. decembra. Božični italijanski listi so se v prvi vrsti pečali z mirovnimi notami. Nezadovoljni so z Wilsonovo noto, švicarsko ne grajajo toliko. »Popolo d'Italia« Wilsonu celo grozi z vojno napovedjo Japonske.

Socialisti sporazuma za nadaljevanje vojske.

Pariz, 27. decembra. (Kor. ur.) »Agence Havas« poroča: K seji socialističnega kongresa so bili povabljeni tudi nekateri voditelji socialističnih strank inozemstva. Vsi govorniki so se izjavili za nadaljevanje vojske, dokler ni zagotovljen trajen mir.

Cerkvena glasba.

Cerkvena pesmarica za mladino. Partitura. Priredil Stanko Premrl. Cena 3 K 40 vin. Izdalo Katehetsko društvo v Ljubljani. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Veliko vrzel izpopolnjuje pričujoča zbirka v naši cerkvenoglasbeni literaturi. Če izvzamemo nekatere manjše poizkuse efemerne vrednosti, moramo reči, da je to prva slovenska šolska pesmarica, ki se bo lahko splošno in z velikim pridom uporabljala pri šolskem cerkvenem petju. Dosedaj smo bili navezani deloma na Cecilijo, deloma na Spindlerjevo Ljudsko pesmarico, ki pa obedve seveda ne upoštevata obsega otroškega glasu, ker nista pač v prvi vrsti za šolo namenjeni. Premrlova zbirka obsega 78 pesmi, ki imajo kvečjem obseg oktave ali none in jih samo par sega do e.

Ta pesmarica je mišljena v treh izdajah, izmed katerih bosta dve težko izšli pred koncem vojske. Prva izdaja je pričujoča zbirka: Cerkvena pesmarica za mladino. Partitura. Obsega vseh 78 skladb z besedilom in spremljanjem ter je namenjena pevovodjem. Druga izdaja bo namenjena pevcem; imela bo isti naslov kot prva izdaja in bo obsegala samo glasove vseh 78 pesmi. Izšla bo v obliki molitvenika ter ji bodo pridejane tiste molitve, ki jih šolska mladina včasih skupno molit pred petjem ali po petju. Tretja izdaja se imenuje: Cerkvena pesmarica za ljudske šole. Glasovi. V tej zbirki bodo iz druge izdaje natisnjene le najpotrebnejše pesmi za ljudske šole in vse molitve, ki jih obsega navaden molitvenik za otroke. To je ena najbrečnejših misli g. prireditelja: otroci naj imajo v rokah molitvenik, katerega lahko vedno jemljejo v cerkev, naj bo sv. maša s petjem ali brez njega. Seveda se bodo te molitve strinjale z onimi v šolskem molitveniku. Medtem ko je ta tretja izdaja namenjena samo šolskim otrokom, bo druga izdaja prišla prav starejši mladini višjih razredov, ki imajo lahko že boljše zbere za dvoglasno petje. Na ta način dviga druga izdaja odraslačo mladino na višjo stopnjo pevke izobrazbe in ravno s tem pripravlja mlade ljudi na cerkveno zborovo petje. Koliko truda in časa bo s tem pridobljenega pevovodjem in organistom, ker morajo le-ti nanovo podučevati take pevce in pevke, ki niti najprimitivnejših pojmov o zborovem petju nimajo. Kdor je to skušal, pozna ta križevi pot. Prav bi bilo, če bi bile tudi v drugi izdaji molitve, ki se molijo pri službi božji.

Skladbe v pričujoči zbirki so prirejene tako, da se vse lahko enoglasno pojó; 24 jih je prirejenih samo za enoglasno, 39 — torej polovica — za eno- ali dvoglasno petje, 15 je mišljenih v prvi vrsti dvoglasno, pojo se pa lahko tudi unisono; v tem slučaju se vzamejo za pol tona ali en ton nižje. Kakor vidimo, g. prireditelj v tej zbirki močno povdarja enoglasno petje. Vzrok temu je, ker hoče, da naj velja ta zbirka prevsem tretja izdaja tudi kot priprava in uvod enoglasnemu ljudskemu petju; kajti vse pesmi tretje male izdaje bodo če le možno privzete tudi v bodočo ljudsko pesmarico, kolikor vemo.

V zbirki so zastopani starejši in mlajši skladatelji. Zbrane so izvečine že znane, lahke in zelo melodiozne skladbe, ki ustrezajo potrebam cerkvenega leta. Harmonizacija je preprosta in lahka, čeprav ne hodi vedno najbolj izhojenih potov.

Besedilo je vzeto izvečine iz šolskega molitvenika in Večnega življenja, kar posebno povečuje vrednost te zbirke. Tako bodo otroci tudi že sedaj, ko druga in tretja izdaja radi vojnih razmer še ne moreta iziti, lahko peli iz Cerkvene pesmarice za mladino; saj taki mali pevci rabijo

v prvi vrsti besedila, melodije se pa nauče na pamet.

Tisti, ki se imajo boriti s težavami šolskega cerkvenega petja, bodo za pričujočo zbirko g. prireditelju in Katehetskemu društvu, ki jo je izdalo, iz srca hvaležni. Naj bi se tudi šole z večjo vneto poprijele cerkvenega petja in naj bi se ta zbirka vpejala obvezno. Ker pa šole ne store svoje dolžnosti, naj pa skuša katehet s pomočjo organista vpeljati šolsko petje ne samo pri šolskih mašah, ampak tudi pri nedelj-ski službi božji naj semintja poje cela šola. Tako se bo ne le v pesmaricah temveč tudi v praksi pripravila lažnejša pot enoglas-nemu ljudskemu petju. F. Z.

Rimnicul-Sarat vzeli.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. dec. Uradno:

Bojna skupina maršala pl. Mackensena.

Boji na velikem Vlaškem ugodno na-predujejo, dasi dohajajo močna ruska oja-čenja. Ob spodnjem Calmatulu smo pridobivali na prostoru. Južozahodno Rom-nicula-Sarata so čete generala pl. Falken-hayna v petdnevni bitki prebile močno utrjene postojanke sovražnika v širini 17 kilometrov. Tam so ujeli od 22. decembra 7600 mož, večinoma Ruse in zaplenili 27 strojnih pušk. Izgube sovražnika na mrt-vih in ranjenih so izredno velike.

Bojna črta generalnega pol-kovnika nadvojvoda Jožefa.

V mejnem ozemlju vzhodno in sever-novzhodno Kezdivasarhely so postali boji ljutejši. Sicer radi visokega snega in mra-za le praske in streljanje s topovi.

Vojna skupina maršala princa Leopolda Bavarskega.

Severnozahodno Zalošč so avstrijski oddelki po uspešnem poizvedovanju pri-vedli 34 ujetnikov in 2 strojni puški.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. dec. Veliki glavni stan:

Skupina maršala princa Leo-polda Bavarskega.

V odseku Graberka severnozahodno Zalošč so privedli avstrijski oddelki posre-čenega podjetja 32 ujetnikov in 2 strojni puški.

Skupina generalnega polkov-nika nadvojvoda Jožefa.

Izvezemši živahnih pohodov poizvedo-valnih čet, ki so dovedli večkrat do sre-čnih spopadov s sovražnikom in od časa do časa živahnega topniškega ognja na višinah vzhodnega brega Zlate Bistrice, so se le malo bojevali. V dolini Oitoz topovski boji.

Bojna skupina maršala pl. Mackensena.

V petdnevnem borenju je IX. armada prodrla na več točkah postojanke Rusov, ki so obstojale iz več črt zavarovanih z žičnimi ograjami, katere so žilavo branili. Južozahodno Rimnicula-Sarata smo jih po-polnoma osvojili v širini 17 km. Tudi do-navska armada, ki je vzela več močno utrjenih vasi, je vdrla v sovražno bojno čr-to. Sovražnika je prisilila, da se je moral umakniti v postojanke, ki leže bolj sever-no od tam. Boji so bili besni. Na uspehu gre zahvala odločnemu vodstvu in popolni po-žrtvovalnosti čet. Krvave izgube sovražni-ka so zelo velike. Poleg teh je še od 22. decembra dalje prepustil IX. armadi skup-no 7.600 ujetnikov, 27 strojnih pušk in 2 metalca min. Pri donavski armadi je nad 1300 ujetnikov.

V Dobrudži smo napadajoč mostišče Macin napredovali.

Zrakoplovi in skupine letal so uspeš-no za sovražnim hrbtno napadale važne železnice in pristaniške naprave.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Nemško večerno uradno poročilo.

Berlin, 27. decembra. (K. u.) Večerno poročilo: V veliki Vlaški smo vzeli Rimnicul-Sarat.

Brajla ogrožena.

Genl. Polkovnik Roussel poroča, da je po zadnjih poročilih Brajla v nevarnosti. Rusi morajo zato hitro umakniti svojo boj-no črto za reko Seret.

Rusi o svojem umikanju.

Kodanj, 27. decembra. (K. ur.) V pol-aradni petrograjski brzjavki se glasi gle-de na mnenje ruskih vojaških krogov z ozirom na rusko-rumunsko umikanje: Rusko-rumunske čete se umikajo proti severu nazaj in puščajo v Dobrudži samo zadnje čete. Glavna armada se skrbno iz-ogiba spopada s sovražnikom, ker obstoji načrt rusko-rumunskega višjega poveljstva v tem, da drži glavne sile v redu, da se operacije v ugodnem trenutku lahko zopet prične.

Angleško nasilje v Ploestiju.

Poročevalec »Berl. Tageblatt« poro-ča iz Ploesti, da so požar v tamošnjih pe-trolejnih čistilnicah, ki se ni docela udu-šen, samovoljno povzročili Angleži. Docim so rumunski ravnatelji sporazumno z ru-munsko vlado odredili, da se imajo pustiti vsi obrati popolnoma nedotaknjeni, sta pa angleška majorja Cliffords in Thompson najela krdelo delavcev, ki so pod njunim osebim vodstvom zažgali mnoge čistilni-ce. Sredi tega dela so jih presenetile za-vezniške čete in požigalci so morali pobe-gniti, predno so dovršili svoje delo. Mnogo obratov bo kmalu zopet začelo z delom. Velike zaloge bencina so ostale nedotak-njene. — Enako nalogo kakor angleška majorja v Ploesti so si stavili francoski emisarji v Crajovi, kjer so hoteli uničiti vse mlino in zaloge žita. Toda crajovski prefekt je bil energičen ter je Francoze kratkoma izgnal.

Joffre o Hindenburgu.

Madridski list »ABC« s 25. novembra je objavil vsebino razgovora med Joffrejem in nekim ameriškim časnikarjem. Joffre je ob tej priliki rekel: Vojskovodja je odvisen od raznih srečnih okolnosti. Nesmiselno je pa, če se trdi, da je Hindenburga sreča posebno spremljevala. Nasprotno! Ko je prevzel poveljstvo proti Rusom, ni bil zani položaj tak, da bi ga mogli zavidati. Stale so mu nasproti po številu premočne in ob-čudovanja vredno oborožene ruske čete, ki so se hrabro vojskovale in ki jih je pre-sinjal goreč napadalni duh. Prva velika sre-ča, če se more pri vojskovodju soloh o sre-či govoriti, je bila, ker svojih odločb ni pu-stil vplivati po silovitih napadih ruskih množic in ker je nastopal tako, kakor bi moral trezno misleči general vedno postopati: deliti sovražne voje in jih uničiti. Trd-ni živci so zato potrebni, teh ima Hinden-burg več kot preveč. Vedno je natančno preračunal sile svojega sovražnika in pra-vilno presojal strateške načrte sovraž-nika, česar noben veliki general ne sme prezreti. Nikdar se ni o svojem sovražniku zmotil, nikdar ga ni podcenjeval. Vedno je opazoval njegove korake, prezrl ni niti najmanjšega pokreta in nikdar ni sovražni-ka podcenjeval in skrbno je pretehtal vse mogoče posledice. Nikdar si ni pustil usi-liti bitke ob neugodnem času in na neugod-nem kraju; mojstrsko je znal, kadar je bil napaden, prestreči sunek, dokler ni sam udaril. Vedno se odloči za to, kar zahteva položaj. Gotovo so mu pomagali vojaki, ki ga strastno ljubijo in mu slepo zaupajo. A pripomniti se tudi mora, da ima dober ge-neral vedno dobre vojsake. S slabimi četa-mi ni dober general še nikdar zmagal, a slab vojskovodja je zmagal že tudi z do-brimi vojaki.

S'abo vreme pri Gorici.

Goriško, dne 27. dec. 1916.

Na Goriškem vlada tako izredno sla-bo vreme kot še nikdar. Neprodirna me-gla pokriva dol in hrib. Dežuje v presledkih. Tla vsa premočena. Ceste polne blata. Vo-jaki v strelnih jarkih na posameznih mestih do pasu v blatu. Naša in sovražna artilje-rija se od časa do časa oglašata. Tudi na svet večer in na božič so grmeli tonovi. Toda bolj v demonstrativne svrhe. — Moč-nejša kanonada se je razvila na Krasu da-nes krog poldne.

V tako slabem vremenu je izključena tako pri prijatelju kakor sovražniku za do-gledni čas vsaka večja akcija.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. decembra. Uradno:

Neizpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

26. decembra ob 4. uri popoldne. Ob celi bojni črti osamljeni nastopi topništva, ki jih je oviralo slabo vreme. Na Krasu smo južno Fajti hriba popravili našo bojno črto, ki smo jo s presenetljivim napadom po-maknili približno za 300 metrov naprej. Na nekem griču zasedene pokrajine smo našli 150 zabojev topniškega streliva, ki jih je bil sovražnik popustil.

Odstavljeni italijanski generali.

Rim. Uradno se poroča, da so vpoko-jeni generalni poročnik Mirandoli in gene-ralna majorja Vagliasindi in Carbone.

Nove municijske tvornice v Italiji.

Lugano. Vlada je pooblastila akcijski družbi Nobel-Dynamit in Methalgica Ita-liana, da smeta zgraditi nove tvornice stre-liva v Avigliani in Buttigliori v Piemontu in v San Marcello Pistoese na Toskan-skem.

Posledice pomanjkanja premoga v Italiji.

Lugano, 27. dec. Radi pomanjkanja premoga bodo koncem letošnjega leta zo-pet veliko vlakov ustavili. Železniški pro-met z Italijo se bo zato znižal od 206.000 na 120.000 km. Kljub temu vlada napove-duje, da bo železniški promet še bolj zni-žala.

Italijanska pomožna križarka potopljena.

Lugano, 27. decembra. V dobro pouče-nih krogih vedo, da se je 7900tonska ve-lika italijanska pomožna križarka »Princi-pe Tomaso di Savoya« v bližini španskega obrežja potopila.

Potopljeni laški parniki.

Bern, 27. decembra. (K. ur.) »Temps« piše: Italijanski parnik »Emanuele Acca-me« (3412 ton) je bil od nekega podmorskega čolna potopljen. Posadko so rešili.

Bern, 27. decembra. (Kor. ur.) Itali-janski parnik »Angelo Paradi« (3825 ton) je bil potopljen od podmorskega čolna.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. dec. Veliki glavni stan:

V ovinku Yperna in na severnem bre-gu Somme ob opoldanskem dobrem raz-gledu močno streljanje, ki je zvečer pone-havalo, ker je pričelo deževati.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

26. decembra ob 3. popoldne. Ponoči se ni nič poročalo, le pri Lihonsu so na obeh straneh močno streljali s topovi.

Letalna služba. Dne 23. dec. je obstreljevalo deset naših letal kolodvor in lope v Neele in tabore v oozdih Cha-pitre in Ourscamps.

26. dec. zvečer. Topništvo je močno streljalo v odsekih Belley-en-Santerre in Fouquescourt. Drugod povsod od časa do časa prekinjeno streljanje s topovi.

Belgijsko poročilo. Običajno streljanje s topovi na raznih točkah bojne črte.

Joffre — maršal.

Pariz, 27. t. m. (K. u.) Vlada je skleni-la, da bo povišala Joffreja priznavajoč nje-gove zasluge za maršala.

Boji v Macedoniji.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 27. decembra. (Wolffov urad.) Večerno poročilo: Vzhodno od Dojranske-ga jezera smo odbili angleške napade.

Angleško balkansko poročilo.

Londou, 26. dec. (K. u.) Na dojranskem bojišču so napadle naše čete uspešno so-vražno glavno črto, iarko med Dojranskim jezerom in Deldyilton. Sovražne izgube so resne. Več topniških postojank smo uniči-li. Naša letala so napadla uspešno z bom-bami kolodvor Xanthi in neki sovražni transport. Eno sovražno letalo smo uničili, drugo prisilili, da se je moralo izkrcati.

Francosko balkansko poročilo.

26. decembra. Drugega se ni poročalo, kakor da se je nadaljevalo streljanje s to-povi, ki je bilo posebno živahno v ovinku Črne in pri Bitolju.

Umikanje grških vojakov na Peloponez.

Lugano, 28. dec. (K. u.) »Agenzia Ste-fani« poroča s 26. t. m.: Grške čete, med njimi tiste, ki so stale dozda pri Atenah, namreč druga divizija in peti gorski topniški polk in čete dvanajste divizije iz Pre-veše, so se že prepeljale čez Korintski za-liv.

Razna poročila.

Cesarica Cita med invalidi.

Dne 22. decembra je cesarica Cita po-častila s svojo navzočnostjo božičnico v invalidni šoli na Dunaju in lastnoročno de-lila darove. Med drugimi so cesarici pred-stavili tudi dve otroški vojni žrtvi: malo Pierino Kocjančič, kateri je granata odtr-gala obe roki, in malo Karmen, kateri je granata odtegala nogo. Cesarčina mate-rinska ljubeznivost je vse očarala. Ko se je zvedelo, da je cesarica v invalidni šoli, se je zbralo pred poslopjem vse polno ob-činstva, ki je visoko gospo ob vходу na-vdušeno pozdravljalo.

Nadvojvoda Štefan za poljske pogorelce.

Iz Krakova poročajo, da je daroval nadvojvoda Štefan za pogorelce v Mako-wu 10.000 K ter vrhu tega odredil, da do-bivajo pogorelci tekem enega meseca kruh iz njegovih shramb.

Poljski častniki.

Varšava, 27. dec. Semkaj je došlo 70 poljskih častnikov ruske armade, ki so prišli v nemško ujetništvo. Dobili so od Nemcev štiritedenski dopust in se morajo v tem času odločiti, če hočejo vstopiti v poljsko armado ali pa se vrniti v ujetniški tabor.

Vseslovanska zveza v Petrogradu razpuščen.

Krakovski »Kuryer Codzienny« po-snema po kijevskih listih, da so razpustili rusko vseslovansko zvezo v Petrogradu.

Omejitev železniškega obrata — na Nizo-zemskem.

Iz Haaga: Radi pomanjkanja premoga so na Nizozemskem, ko je izbruhnila voj-ska, omejili število vlakov za približno 25 odstotkov. Z novim letom bodo pa radi pomanjkanja premoga število vlakov zo-pet za 25 odstotkov znižali. Omejili bodo le število osebnih vlakov.

Dnevne novice.

+ V. vojno posojilo. Vlade po enten-tinih državah so poskrbele za to, da mi-rovna ponudba osrednjih držav v njihovih parlamentih in časopisju ni dobila tistega odmeva, katerega bi bila deležna, ako bi smelo pravo, resnično ljudsko mnenje svo-bodno na dan. Pa to prikrivanje in to umetno vojno razpoloženje ne odpravi s sveta dejstva, da po ententinih državah mnogo bolj čutijo potrebo po miru, nego pri nas. Čisto gotovo je tudi, da vprašanje miru ne pride več z dnevnega reda in da nismo več daleč od resnih mirovnihih poga-janj. Pa naj store sovražniki kakor se jim zdi prav — mi smo popolnoma mirni glede končnega uspeha. Naše zavezniške arma-de korakajo nevzdržno od zmage do zma-ge. Čimdalje se bodo obotavljali naši na-sprotniki, sprejeti ponujeni mir, tem dražje bodo svojo zamudo plačali. Mi gremo med-tem svojo pot dalje, dvignene glave in brez strahu. Pripravljeni za mir, oboroženi za nadaljni boj. V. vojno posojilo daje vsa-kemu izmed nas priliko, da doprinese k skupni moči in slavi domovine. Še je čas za podpis. Pokažimo, da znamo zmagova-ti ne samo z orožjem, marveč tudi z zla-tom!

+ Besedi naj sledi dejanje! »Tages-post« piše: Pravičnost vsem, predvsem ce-loti, državi sami, katere življenje je pogoj za vse njene dele. To načelo smo si osvo-jili v vojni in po tem načelu je treba delo-vati. Ne proti narodom, ne po nevarnem načelu Divide et impera, temveč z narodi na ustavnem potu je treba ustvariti bodo-čnost, ustvariti veliko in močno državo, dr-žavo večih narodov, ki se zveže s sester-sko državo onstran Litave enakorodna v močno monarhijo, ki tirja lahko prostora na solncu pred vsem svetom, in to ne le po zaslugi vrlih sinov na bojiščih, katerih se te dni spominjamo v dvojni meri, tem-več tudi po notranji utrditvi. Ako bodo obdarili novi moške, ki so bili poklicani v kronski svet, narode s takimi deli, potem si bodo pridobili zaupanje in naši zvesto pomoč na vseh potih. A dokazov bode treba, ne obljub, izpolnitve, ne samo obe-tanj. In ako hoče sreča, potem ta božič ni samo zadnji v vojni, temveč tudi zadnji v stari, notranje slaboitni Avstriji. Prihod-nji božič pa nas bode zato imenoval s po-nosom pripadnike državi, katere ime bode zvenelo in veljalo po vsem svetu.

Redna skupščina Zadrugne zveze v Ljubljani, registrirane zadruge z omejeno zavezo, se vrši dne 30. decembra 1916 ob 10. uri dopoldne v Ljubljani.

+ Nov poslovnik v državnem zboru. Iz Prage se poroča: Po informacijah tukajš-njih krogov bodo voditelji parlamentarnih strank še pred sklicanjem državnega zbo-ra, ki se namerava v drugi polovici febru-arja, dovoliti, da bo poslaniška zbornica svoječasno predloženi načrt novega po-slovnika tekem 48 ur parlamentarično re-šila, tako da se tudi v tem oziru izognejo § 14. Glavna naloga novega kabineta je izvršitev ogrske nagodbe.

+ Odlikovanje. Te dni smo imeli v Cerknici lepo slovesnost. V dvorani Slov. kat. izobraževalnega društva je bilo zbrano odlično občinstvo, zastopniki vseh tukajš-njih uradov in občinski svetovalci in med vznešenim govorom je pripel tukajšnji gos-pod polkovnik našemu vrlému g. županu Ivanu Lavriču na prsa zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje. Na-šemu vrlému somišljeniku iskreno časti-tamo!

+ Vojni kurat g. Jožef Bulovec umrl. Dne 23. decembra je umrl na svojem do-mu v Smokuču, fara Breznica, c. in kr. vojni kurat g. Jožef Bulovec v 27. letu svo-je starosti. V mašnika je bil posvečen dne 14. julija 1913. Služboval je kot kaplan v Sv. Križu pri Litiji. Meseca julija l. 1915. je odrinil kot vojni kurat v Gradec. Pri iz-vrševanju svoje dušnopastirske službe med vojaki se je hudo prehladil. Bolehal je več kot eno leto. Ves čas je gojil iskrene želje, da bi še enkrat videl svoj dom. In ta želja se mu je tudi izpolnila. Njegov nad vse skrbni in požrtvovalni zdravnik fr. Ksaver Zaman ga je pripeljal 21. decembra domov. Čez dva dni je zaspal v Gospodu v do-mači rojstni hiši, previden s sv. zakramenti. Pogreb se je vršil na božični praznik po-poldne ob 3. uri na Rodinah. Sprevod je vodil č. g. kanonik in dekan Janez Novak ob asistenci sosednih duhovnikov. V cerk-vi mu je govoril v slovo č. g. dr. Anton Prešeren, docent na vseučilišču v Inomo-stu. Bog daj večni mir blagi duši! — So-ščolci se opozarjajo na sv. mašo.

— Guverner Zemljiško-kreditnega za-voda na Dunaju dr. Rudolf Sieghart je gla-som dunajskih poročil odstopil; njegov na-

slednik bo menda bivši finančni minister Leth.

— **Hrvatski sabor** je zboroval tudi v nedeljo, dne 24. t. m. Na dnevnem redu je bila še vedno razprava o indenuiteti. Od opozicije je govoril dr. Prebeg, ki je protestiral, da se vrše v nedeljo zborovanja in ker je navzočih premalo poslancev. Predsednik konstatira, da jih je navzočih 39, torej dovolj. Ker predsednik ne da več besede dr. Prebegu, odide ta demonstrativno iz zbornice. — Nato se sprejme indenuiteta predloga v tretjem branju. Prihodnja seja 15. januarja.

— **Srebrni rog** je poklonilo mesto Bruck ob Muri 31. lovskemu baonu. Ta lovski bataljon je hrvaški, katerega posadka se je pred vojsko nahajala v Brucku ob Muri. Srebrni rog so že odpisali na bojišče.

Oddetek c. kr. pešpolka št. 27 se iskreno zahvaljuje za veselo darilo ter izbornu postrežbo na sv. večer 1916 preblagorodnemu gospodu Andreju Mejač, posestniku, trgovcu itd., ter njegovi plemeniti gospeji soprogji. Kličemo iz dna duše: Živeli mnogo, mnogo let ter Bog Vam plačaj za nam izkazano gostoljubnost. Vsem srečno novo leto! Slovenski vojaki: Jožef Križman, četovodja; Jožef Ožura, sanitetec; Anton Simončič, sanitetec; Filip Roj, pešec; Anton Viher, pešec; Matija Konobel, pešec; Alojzij Bečaj, Ivan Bregar, Josip Kovačič, Josip Sket, Anton Šaferic, Martin Vojsk, Andrej Hamar, Franc Kavčič, Josip Lah, pešci.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. okr. šolski svet v Črnomlju je imenoval učiteljsko suplentinjo I. Černe za prov. učiteljico na ljudski šoli v Podgozdu. — C. kr. okr. šolski svet v Novem mestu je imenoval suplentinjo Julijo Bantan za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Žužemberku. — C. kr. okr. šolski svet je namesto vsled bolezni na dopustu se nahajajočega učitelja Josipa Polanc imenoval učiteljsko suplentinjo Alojzijo Vidmar za suplentinjo na ljudski šoli v Ratečah. — C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju je imenoval namesto upoklicanega učitelja Tomaža Bitenc bivšo suplentinjo v Bojancih Katarno Plevnik za suplentinjo na ljudski šoli v Dragatušu.

— **Ogrsko in francosko.** Prijatelj nam piše: Pred dnevi sem poslal več paketov na Reko. Zaradi neke pomote je prišlo s pošte na Reki neko vprašanje, in sicer: v ogrščini in francosščini. Razumel nisem seveda ničesar in sem samo čutil, da ima Tisza prav, če govori o Avstriji kot »z Ogrsko združeni državi«. Kdor ni Mažar, naj si vsaj s francosščino pribori vstop med svetovne jezike.

— **Za Božič vojakom** je darovalo županstvo Devica Marija v Polju 40 K. Ker je dar za božična darila prepozno došel, porabimo ga za novoletno obdarovanje. Hvala iskrena!

— **Odlikovan** je bil že v drugič s srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste praporščak 27. domobranskega pp. Josip Zupančič, ki je bil pri 9. laški ofenzivi ranjen v nogo.

— **Za ravnatelja na dekliški meščanski trirazrednici v Mariboru** je imenovan strokovni učitelj in pisatelj Karel Bienenstein.

Milijon kron za hrvatske visokošolce Železniški restavratel Gregor Potušek v Bosanskem Brodu je podpisal milijon kron vojnega posojila in določil, da naj se njegove obresti uporabijo za ustanove za revne hrvatske visokošolce.

— **Na Silvestrov večer** bodo, kakor javljajo dunajski listi, smeli imeti na posebno prošnjo gostilničarji in kavar-narji odprto do 1. ure ponoči, dlje ne. Godba in druge produkcije se bodo morale v javnih lokalih končati že ob 12. ponoči.

— **Iz seznama izgub.** Iz seznama izgub št. 502. Pešec Ivančič Anton, 37. dom. pp., Moščenice, Istra, 1884, mrtev (21.—31. oktobra 1916); pionir Ozimič Ivan, železniški polk, Maribor, 1884, ujet. — Iz seznama izgub št. 496. Nadporočnik Janžekovič Rudolf, 6. ulanski p., 5. esk., Štajersko, 1888, mrtev (18.—19. avgusta 1916).

— **Iz seznama izgub št. 504.** Praporščak Metod Chatrny, 5. dom. pp., rajen in ujet; nadporočnik računski vodja Karel Feršnik, 26. črnovoj. pp., Rogatec, mrtev (28./8. 1916); poročnik 87. pp. Josip Fleißner, pridelen 97. pp., mrtev (13./8. 1916); enol. prost. narednik Lovrenc Hönlmann, 27. dom. pp., Kočevje, ujet; poročnik 28. polj. havb. p. Gustav Jakovič, pridelen 97. pp., mrtev (13./8. 1916); kadet Miroslav Jesen, 9. lov. baon, ujet; poročnik Leopold Matej, 87. pp., mrtev (15./8. 1916); poročnik Karel Pilny, 5. dom. pp., Ljubljana, ujet; kadetni aspirant 87. pp. Bruno Cvetko, pridelen 97. pp., Store, mrtev (13./8. 1916).

— **V pijanosti zabodel patrolnega poveljnika.** Desetnik 79. pp. Adam Klepič se je ponoči 23. decembra napil in razgrajal po zagrebških ulicah. Nasproti mu je prišla vojaška patrola s četovodjem na čelu in hotela Klepiča odvesti. Klepič se je upiral, izdrl četovodju bajonet in ga sunil v hrbet, da se je takoj smrtno zadet zgrudil in kmalu izdihnil. Klepič je nato zbežal, se spopadel z nekim policajem, kateri

si je v sili pomagal z revolverjem in ustrelil Klepiča v nogo. Nato so besnega vojaka odpeljali v zapor.

Tudi Zagrebčani so dobili vojni kruh. Zagrebško županstvo naznanja, da se bo pekel poslej samo enotni vojni kruh iz 50% pšenične in 50% koruzne moke, in sicer v štruchah po 30, 60 in 90 dek (24, 48 in 72 v.).

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil po 22 mesecih France Mohorič iz Martinvrha. Pravi, da je že večkrat pisal, domači so pa šele sedaj dobili prvo pismo. Pogum!

Velika nesreča. Vsled neprestanega deževja se je za hlevom posestnika Stieberja v Gosnu na Koroškem utrgal plaz zemlje in podsul hlev. Nad hlevom je bila izba, v kateri je stanovala žena Benedičič s svojima otrokoma — eden star 2, drugi 6 mov.

let. Mož je že od začetka vojne na bojišču. Mati in otroka so našli smrt pod plazom. Tudi vsa živina v hlevu je poginila. Škode je 10.000 K. Gospodar Stieber je na fronti.

Mater obstrleli. Gospa Ivana Rigelnik je te dni obiskala v Mariboru svojega sina praporščaka. Sin jej je kazal v svojem stanovanju revolver; orožje se je pri tem sprožilo in krogla je zadela mater v vrat. Smrtno nevarno ranjeno so jo prenesli v bolnico.

Vlomi na Sp. štajerskem. V Blanci pri Sevnici so neznani tatovi vlomili pri posestniku Antonu Vertovšek in mu odnesli 3140 K gotovine ter hranilnih knjižic glasečih se skupaj na 7722 K. Tudi v Pristovi in okolici Brežic je bilo izvršenih več vlov.

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil Vid Punčah. Piše da je živ in zdrav. Nahaja se v Hersonski guberniji.

— **Umrli** je v Badnu pri Dunaju bivši štajerski poslanec Kaltenegger, zastopnik kmečkih občin graška okolica, Voitsberg in Wildon.

Vojastvo ni upravičeno nakupovati živila. Iz Ljutomer se nam poroča: V Banovcih je nek nadporočnik 97. pešpolka nakupoval živila za častniško mizo v Veržeju. Posestnica A. St. mu je prodala 130 kilogramov pšenice, ker so vojaki pravili, da se bodo živila s silo rekvirirala, ako jih vojaštvu prostovoljno ne prodajo. Ker je pšenico brez oblastvenega dovoljenja prodala, je bila obsojena od okrajnega sodišča v Ljutomeru na tri dni zapore in 100 K globe. Iz tega sledi, da je vsaka prodaja zaseženih živil, kakor žita, moke, fižola itd. dovoljena samo nakupovalcem žitno-prometnega zavoda. Ako vojaki taka živila nakupujejo in če še morda grozijo s prisilnim rekviriranjem, naj se jih takoj naznani na vojno ministrstvo in državno pravdnitvo, ker vojaki za nakupovanje niso upravičeni.

— **Oglasil se je iz ruskega ujetništva** Jakob Oblak iz Zaplane. Že dve leti ni bilo o njem nobenega glasu. Je v Jekaterinoslavu. Skupaj sta s Francem Železnikom, tudi doma v Zaplani.

— **Vlak je povozil** 20letnega sina železniškega čuvaja Pečnika (čuvajnica št. 600 pri Trbovljah) na progi v km 401.4. Na poti domov ga je zgrabil eden nočnih vlakov. Umrli je čez par ur v domačem stanovanju.

— **Roparja** zaprl. 18. decembra so na postaji Grobelno aretirali mizarkega pomočnika Alojzija Vuk, ki je ubežal od 53. pešpolka in se potikal ob štajersko-hrvaški meji. Pri njem so našli znatno vsoto denarja, o katerem ni mogel ozir. ni hotel povedati, odkod ga ima. Sumijo, da je bil član roparske drhali, ki zadnji čas izvršuje svoje roparske posle po Spod. Štajerskem.

— **Vlak je ubil** med Rakekom in Postojno infanterista Jožefa Giba.

— **Umrli** je v Zagrebu gospa Draginja Savič, vpok. ravnateljica bivše mestne ženske obrtne šole v Zagrebu.

— **Nesreča v premoškovniku.** 17letnega rudarja Alojzija Klemenšek je dne 20. decembra v trboveljskem premoškovniku pritisnil motor tako močno, da mu je zlomil levo nogo ter ga tudi notranje tako poškodoval, da je čez dva dni v ljubljanski bolnišnici umrl.

— **C. kr. posredovalnica za delo vojnim invalidom na Kranjskem.** Deželni urad Ljubljana. Dela iščejo: 1 čevljar, 1 hlapec, 14 za lahko delo, 1 krojač, 1 mlinar, 1 paznik za vodno sesalco, 2 za pisarniška dela, 1 postiljon, 6 pismonoš, 4 portirji, 5 nočnih čuvajev, 6 za železniške službe. Oddati je trafike v Radomljah, Ambrusu in št. Ožboltu. Pojasnila daje c. kr. posredovalnica, ki se nahaja v ravnateljski pisarni c. kr. drž. obrtne šole, Gorupova ulica 10, 1. n., vrata 33. Uradne ure od 9. do 11. dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne.

Ljubljanske novice.

— **Nepričakovana smrt.** Trговец Ivan Jasenc ni večraj svoje trgovine na Starcu trgu št. 11a odprl, kar se je njegovim sosedom dozdevalo čudno, ker je bil sicer zelo točen. Ker so vedeli, da spi v lokalu, je ključavničar vprično uradnega organa trgovino odprl, Jasenc pa je ležal mrtev, kakor pozneje dognano, zadet od kapi. Njegovo truplo so na policijsko odredbo

prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu, lokal pa zopet zaprl in ključke izročili policiji. Pokojnik, star 59 let, je bil samec in zelo štedljiv mož.

— **Iz javna zahvala.** Vojno duhovno vodstvo v c. in kr. rezervni bolnici št. 5 v Ljubljani se tem potom najtopleje zahvaljuje sl. šentjakobskemu cerkvenemu pevskemu zboru za prekrasno petje pri službi božji v bolnični kapeli na Sveti dan in na praznik sv. Štefana.

— **Razglednice po originalih slovenskih umetnikov** (izdala »Umetniška propaganda« v Ljubljani, cena zbirki 2 K) je izšla in jo bo dobili prihodnje dneve v vseh trgovinah z razglednicami v Ljubljani in na deželi. Ta izdaja je pri nas prva te vrste ter s svojimi sujeti in umetniško izdelavo da leč nadkriljuje tuje razglednice. Razglednice so vložene v okusni originalni kuvert. V zbirki so zastopani Jakopič z dvema izmed najboljših slik, in sicer z »Anko« in »ob košnji«, Sterns s svojo »Magdaleno« in »Motivom iz Trogira«, Vavpotič s svojo srčkano »Mojo malo«, žametasto »Rut«. Slika »Ljubimkanje« bi lahko izostala. Tratnikova slika »Materna radost«, Klemenčičev »Deček z jabolki« in Gasparijeva »Ob zibelki« so izborna reproducirane in odgovarjajo popolnoma svojim krasnim predlogam. »Umetniški propagandi« je k krasnemu uspehu le čestitati. Razpečavo zbirke je prevzela za celi slovenski teritorij trgovina Tičar v Ljubljani, na katero naj se detajlisti naravnost obračajo.

— **Pri Jadranski banki,** podružnici Ljubljana so subskribirali na peto vojno posojilo: Anton Demšar po Okrajni hranilnici in posojil. Šk. Loka K 1000; Neimenovan zavod K 500.000; Marica Zupan po Francu Hauptmannu, Dolenjska cesta K 100; Neimenovan K 2000; Neimenovan K 1000; Evgen Jarc, državni poslanec K 5000; Neimenovan denarni zavod K 6000; Posojilnica v Logatcu nadaljnih K 2000; Golob & Ko, Ljubljana K 3000; Neimenovan, Ljubljana K 7000; France Kos, Vinharje po Okrajni hranil in posojil. Šk. Loka K 4000; Pavle Demšar, Sv. Filip po Okrajni hranil. in posojil. Šk. Loka K 1000; Neimenovan, Žuženberk K 1000.

— **Iz Dovoljeno uživanje mesa.** C. kr. urad za ljudsko prehrano je izdal dne 24. t. m. št. 549/1 naredbo, glasom katere je zasebnim strankam na novega leta dan dovoljeno živati meso. Istotako smejo mesne jedi oddajati gostom tudi gostilničarji in drugi enaki obrtniki, mesarji pa na novega leta dan mesnine ne smejo prodajati.

— **Iz Umrli** so v Ljubljani: Alojzij Themistokle, zasebnik, 84 let. — Zora Martelanc, hči šivilje, 14 let. — Alojzij Klenovšek, premogar, 15 let. — Josip Kavčič, delavec-begunec, 63 let. — Jera Cajhen, kuharica, 73 let. — Stanko Indof, sin monterja in posestnika, 2 meseca. — Mile Cačič in Teodor Tomek, pešca.

— **Iz Kolo je izgubilo** iz veže Kat. tiskarne. Dotičnik, ki si je kolo prisvojil, bo policijsko zasledovan, ako kolesa ne pripelje nazaj.

— **Iz Našla se je mala vsota** denarja na Dunajski cesti. Dobi se pri gđc. F. Kavšek, tvrdka »Gričar & Mejač«.

— **Iz Izgubila se je** od Poljanske ceste do trga denarnica s srednjo vsoto denarja. Pošten najditelj naj jo odda proti primer-ni nagradi na Dunajski cesti 17 hišniku.

Naročajte „Slovenca“!

Književnosti.

— **Lenard, Krvav list iz zgodovine ruskega sistema.** Preganjanje katoličanov na Ruskem. Ta knjižica je velezanimiva uprav sedaj, ko je postala Poljska samostojna. Tožna je zgodovina Poljske pod rusko vladjo. Zanimamo se za to zgodovino predvsem z verskega stališča, saj je bilo preganjanje katoliških Poljakov na Ruskem v resnici tako strašno, da je malo podobnega v zgodovini katoliške Cerkve. Zanimamo se za to zgodovino tem bolj, ker je slovenska stvar, ker je sovraštvo med Rusi in Poljaki škodilo slovanstvu sploh, največ pa Rusiji sami. Zanimamo se za to zgodovino pa tudi s splošnega človeškega stališča, saj je poljsko ljudstvo v Rusiji zadnja desetletja toliko trpelo za svojo vero, da mora zbuditi sočutje vsakega človeka. Knjižica je pisana zelo zanimivo, navaja samo suha dejstva, vse prizadele osebe po imenih; knjižico bo čital vsakdo z velikim zanimanjem, skoro tako kakor čitamo povesti in romane iz prvih časov krščanstva. Kdor je natančno zasledoval vojne dogodke na Rusko Poljskem, bo večkrat tudi naletel na znane kraje in se bo iz knjižice mnogo naučil. Knjižica se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in velja s poštnino vred 1 K 10 vin.

Podpišite V. vojno posojilo.

Amerika.

Bodoči promet z Ameriko.

Kako se bode razvil po vojni osebni promet z Ameriko? Na to vprašanje odgovarjajo pomorski veščaki tako: Mnenja so v tem pogledu najrazličnejša. Osebni promet preko morja se deli v dva dela: v potnike in kajuti in potnike na medkrovu. S prvimi potniki so izdatki, zaslužek je le z izseljenci na medkrovu.

A zelo dvomljivo je, ali se bode pojavil izseljeniški promet v znatnem obsegu takoj ob početku. Evropske vlade ga radi izgub v vojni ne bodo pospeševale. Kvečjemu Italija, ki že prej ni mogla živiti svojih ljudi in bode po velikih vojnih žrtvah tudi manjšemu prebivalstvu težko dajala kruha.

Zato bode najvažnejši promet tovarna plovba.

A tudi obseg tovarne vožnje po vojni se danes ne da pregledati. Po eni plati pravijo, da bode prevoz surovin in izdelkov takoj moral priti se v veliki meri, da se odpomore potrebi in utesnitvi v trgovini, ki jo je povzročila vojna. Drugi pa pravijo, da v prvih letih ne bode česa prevajati. Razven tega so tako izčrpana gospodarstva posamnih dežel, in to ne le vojujočih se, da bodo morale najprej napolniti zaloge in nadomestiti produktivne snovi, predno jih bodo mogle izvažati.

Pri nas in na Nemškem se pripravljajo brodarstvo na velike zahteve, ki se bodo pojavile takoj po sklepu miru. To je ena najvažnejših zadev, ki jih bode rešil mir, prostost brodarstva je življenjski pogoj naše in nemške države.

Draginja v Ameriki.

Splošno je razširjena misel, da se je Amerika le srečno okoristila z evropsko vojno, obogatela radi nje in si zagotovila dobo gospodarske blagosti. A temu ni res tako, že različni štrajki so temu dokaz. Zakaj delavec štrajka, kadar plačilo ne zadostja za preživitev. A o tem imamo tudi jasno izpričevalo.

Velikemu brodarstvenemu podjetju v Bremenu je koncem septembra došlo iz New-Yorka pismo, ki zagotavlja, da čutijo Američani vojno na svojem telesu. Radi slabe letine in ogromnega izvoza četvero-zvezi — piše list — se bližamo slabim časom. Kruh se je podražil za 2 centa. Mnogo farmerjev je moralo radi dragih krmlil opustiti perutninarstvo, zato so tudi jajca, 50 do 60 centov za dvanajstorigo, v primeri s prej dosti draga. Meso se draži vzdržema. Zimo bodo zelo čutili posebno ubožnejši sloji. Tudi zdravila so se podražila silno, tako je razcvetlost naše države, o kateri pišejo časniki vojnih dobaviteljev, le enostranska ter le malo ljudem koristna.

Razne novice.

— **življenje cesarske dvojice.** Cesar vstaja z godaj, se udeleži sv. maše v Schönbrunn in tam tudi zajtrkuje. Nato se pelje cesarska dvojica v avtomobilu na Dvor. Tam sprejme cesar pogosto že ob 7. uri dostojanstvenike, da mu poročajo. Večkrat na dan zasliši prvega in tudi drugega najvišjega dvornega mojstra, entko generalnega in druge pobočnike. Cesar deli avdi-jence od ranega jutra do poznega večera. Tudi cesarica preživi večji del dneva na Dvoru. Dineju sledi kratek izprehod. Nato dela cesar do 9. ure zvečer. Če se vladarska dvojica mudi na Dvoru do pol 10. ure zvečer, tudi tam večerja.

— **Cesarica Cita** je izredno prijazna in živahna gospa. Vojvodska rodbina Parma, iz katere izhaja naša nova cesarica, ima v Brunnseeju in Weinburgu pri Cmurku velika posestva. Del rodbine Parma vedno stanuje na gradu Brunnsee ali v Weinburgu. Sedanja cesarica Cita je ob počitnicah več let stalno zahajala v Brunnsee in od tam večkrat tudi na številna vinogradna vojvodska posestva v Slovenskih goricah. Princezinja Cita, tako se nam pripoveduje, je bila izredno ljubka prikazen. Vitka kot jelka, vedno smehljajočega obraza, prijazna in radodarna do skrajnosti, je rada govorila in se šalila s preprostimi slovenskimi viničarji in viničarkami ter se igrala z bosonogimi otroci ter jim delila raznih igrač in slaščic. Kdor je občeval s princezino Cito, ne more prehvaliti njene ljubeznivosti in živahnosti.

— **Debel sneg na južnovzhodnem Francoskem** in v švicarsko-italijanskem gorovju. Švicarski listi poročajo iz Nizze, da je zapadlo po južnovzhodnem Francoskem toliko snega, kakor ga že desetletja ne pomnijo. Brzjavne in telefonske zveze so prekinjene, promet po cestah in železnicah je ustavljen. Tudi v švicarsko-italijanskem gorovju se vsipajo z neba ogromne množine snega. Snega leži že do 3 m in čez. Vasi in selišča so popolnoma zasnežena in odrezana od ostalega sveta. Promet po cestah je popolnoma ustavljen, železniški promet je skrajno omejen; brzjavne in telefonske zveze so prekinjene. Neizmerno škodo povzročajo plazovi, ki so zahtevali že mnogočloveške žrtve in uničili veliko živine.

— **Zadružne restavracije v Stockholmu.** Vsled skrajno visokih cen v stockholmskih

restavracijah so se uradniški in trgovski krogi združili in nameravajo ustanoviti lastne restavracije, katerih dobiček bi pripadel gostom. Zgleda se je že toliko članov, da bodo zidali lastno poslopje. Deleži so po 5 K, nihče na ne sme imeti več kot 50 deležev. Največ 6% dobička bodo razdelili med delničarje, kar bo čez, dobe gosti. Tudi stockholmski medicinci so se v ta namen združili.

— **Po nesreči obstrelil očeta in mater.** Iz Lvova poročajo: Na sveti večer se je pripetila v hiši mestnega poveljnika generalnega majorja Rimla žalostna nesreča. Sin generalnega majorja, ki je prišel za praznike domov, si je oledoval repetirko, ni pa vedel, da je nabita. Pištola se je sprožila in krogla je zadela generalnega majorja in njegovo soprogo, ki sta stala v bližini božičnega drevesca. Generalni major je bil lahko ranjen na desni roki. Njegovo soprogo so prepeljali v sanatorij. Njeno stanje je precej zadovoljivo.

Zaplemba živil v Berlinu. Pred božičnimi prazniki so merodajni berlinski uradniki opazovali kupčije z gosmi in dognali, da so berlinski veletržci strašno navijali cene za podrobno prodajo. Mali trgovci so morali plačevati cene, ki so onemogočile nadaljnjo prodajo pod 16 do 18 mark za kilogram. Ugotovilo se je, da so štirje berlinski veletržci sami ali po posredovalcih kupili vse gosi v Oderbrucku. Zaplenili so tri železniške vozove gosi, veletržce pa zaprli. Tudi pri prodaji sadja so zasačili navijalce cen. Zaplenili so za okoli pol milijona mark jabolk, navijalce pa zaprli.

Za preložitve univerze iz Črnovc v Solnograd se oglašajo razni nemški listi.

— **Albanski list v Skadru.** Dne 5. decembra je izšla v Skadru (Skadru) prva številka albanskega lista »Posta z Shqypniës« (Albanska pošta), neodvisen list za albanski narod. List izhaja dvakrat na teden. Urejuje ga franciskan o. Gjergj Fishta.

— **Ljudsko kuhinjo** so otvorili 27. t. m. na Cetinjah. Stroške pokrivajo večinoma s prostovoljnimi prispevki častnikov in premožnejših Cetinžanov.

— **Ljudsko štetje v Varšavi** se bo izvedlo 1. januarja 1917.

— **Otroška molitev.** Štiriletna Olga je pomagala materi peči božično potico in nesi na pošto, ker je bila namenjena za očeta na bojišču. Zvečer pa je Olga takole molila: »Ljubi Jezušček, varuj mojega papo, daj, da se bo kmalu zdrav vrnil in prinesel potico nazaj.«

Gospodarstvo.

— **Sadjarski tečaj** priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče, ki se hočejo praktično izveščati v obrezovanju in oskrbovanju drevja, v cepljenju in gojitvi drevja v drevesnici. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 15. maja 1917. Sprejme se 12 vajencev v starosti od 15 let naprej. Sadjarski vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali pa domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kranjske kmetijske šole na Grmu, pošta Novo mesto na Kranjskem do 15. januarja 1917.

— **Viničarski tečaj** priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izveščati v vseh potrebnih vinogradniških in trtničnih delih. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 31. oktobra 1917. Sprejme se 8 učencev v starosti od 15 let naprej. Viničarski vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali pa domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Novo mesto na Kranjskem do 15. januarja 1917.

Primorske novice.

Zahvala cesarjevi Istri. Predsedniku dež. upravne komisije mejne grofije Istre je došel sledeči dopis g. ministrskega predsednika: Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo mi je premlodostljivo naložilo, naj priobčim vladarsko zahvalo na izjavi pregluboke žalosti in neomajne zvestobe napram najvišji vladarski hiši, predloženi po Vašem gospodstvu v imenu vse pokrajine povodom smrti Nj. Velič. cesarja Franca Jožefa I. na Dunaju, dne 13. decembra 1916. Koerber I. r.

V »Reichspost« — Der Sonntag št. 51 od dne 17. decembra t. l. je prekrasen dopis o neki Vipavi iz peresa našega toliko zaslužnega R. pl. Andrejka. Zopet hoče nemškemu svetu pokazati lepoto naše zemlje, vrline našega naroda in ljubezen do rodnih tal, ki se raztezajo do vrat Italije. Rod, ki biva ob lepi Vipavi, je naše ljudstvo slovensko in ta zemlja je čisto slovenska brez italijanske primesi. Velezaslužnemu delavcu za narod slovenski pred tujci naše hvaležno priznanje.

Vojno posojilo na Goriškem. Goriške vipavske občine se pridno udeležujejo podpisovanja novega posojila. Med drugim sta

podpisala občini Vel. Žablje 55.000 K in Stomaž 30.000 K.

Učiteljstvo goriškega šolskega okraja bo dobivalo svoje službene prejemke od 1. januarja 1917 dalje potom plačilne nazkaznice poštno-hranilniške urada na Dunaju. To se prizadetim naznanja, da ne bo vznemirjenja, ako bi se pošiljatev mesečnih zneskov za kak dan zakasnila.

Iz Istre. Istrska deželna upravna komisija opozarja zasebnike in korporacije, da je vse olje v Istri zaplenjeno in da bo vsak, ki bi nabavljal olje od zasebnikov v Istri, kaznovan, razen tega mu oblast vzame nabavljeno olje. — Deželna upravna komisija je občinam znova poslala okrožnico, v kateri jih vzpodbuja na delo za V. vojno posojilo. Po zaključku podpisovanja mora vsaka občina poslati komisiji poročilo o doseženem uspehu.

Voščilo goriškim beguncem. Preč. g. Jožef Vodopivec, kaplan v Ježici pri Ljubljani, je daroval »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« znesek 30 K mesto običajnih novoletnih voščil. Blagumu darovalcu naša najtoplejša zahvala. Da bi dobil obilo posnemovalcev. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

— **Ustanova za pošne uslužbenice.** Prejeli smo: Iz dohodkov razpuščene bolniške blagajne pošnih uslužbenec se razpisujeta dve ustanovi po 200 K. Pravico do teh ustanov imajo onemogli potrebni pošni seli, pismonoše, slugi in postiljoni, ki so vsaj 15 let služili pri kakem uradu. To leto se podeljuje uslužbenecem iz goriške in tržaške okolice in Primorske. Nekolekovane prošnje, potrjene od županstva in poštnege urada, kjer je prosilec služboval, je vlagati na: Predsedstvo društva c. kr. poštarjev, skupina za Kranjsko in Primorsko v Radovljici, Kranjsko.

Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil za hrabro vedenje pred sovražnikom povodom junijskih bojev rač. podčastnik 97. pešpolka Davorin Gostiša, bivši sklad. mojster drž. železnice v Ajdovščini.

Bolnik šel v smrt v Vipavo. Iz Goriškega nam poročajo: Večletni poljski čuvaj Jožef Ma k o v e c iz Vel. Žabelj na Vipovskem je te dni obolel. Bil je previden z zakramenti za umirajoče. Prišlo se mu je mešati in v tej zblaznjenosti je zbežal iz hiše in se vrgel v valove močno narastle Vipave. Ob mostu so našli klobuk. Truplo še niso našli.

Iz ljudskoučiteljske službe na Kranjskem. Namesto vpoklicanega nadučitelja Valentina Mikuž bo supral na šmartinski štirirazredni nadučitelj-pregnanec iz Zalošč pri Gorici Franc Golja.

Oglasil se je iz ruskega ujetništva četovodja c. kr. dom. pp. št. 5 Matija Pirjavec iz Sežane. Bil je ranjen in od Rusov ujet 3. julija. Sedaj piše, da je zdrav. Pozdravlja vse svoje prijatelje.

Umrli je v Trstu pisarniški sluga Baltazar Klaminger.

Nov odvetnik. V Malem Lošnju je otvoril odvetniško pisarno dr. Ivan Antončič.

Nad 14 let starega dečka-begunca, kmečkega dela vajenega sprejme za svojega Franc Volk, zemljak iz Smokuča, pošta Zirovnica, Gorenjsko.

Občinski urad iz Prvačine (Goriško). se je nastanil v Kandiji pri Novem mestu na Dolenjskem ter je začel že poslovati. Prosi vse tiste, ki bi imeli kako opravilo v tem uradu, naj se zglase pri podpisnem. Istotako naj se tisti, ki mislijo iti obdelovati svoje ali trte drugih, zglase do konca januarja 1917. — Anton Kozem, podžupan, Kandija št. 42.

Tretjo nemško ljudsko šolo nameravajo ustanoviti v Pulju.

— **Z vojaško patrono** se je vsled mladostne lahkomišljenosti poškodoval 17 let stari Ivan Gaberšek, pastir pri Jožefu Klobučar, posestniku v Čadrgu št. 30. Našel jo je bil na paši ter je iz radovednosti dregal vanjo z nožem. Patrona mu je v roki eksplodirala ter odbila nekaj prstov na roki ter poškodovala desno oko. Zdravi se v ljubljanski bolnišnici.

Begunska prtljaga. Poroča se, da železniško ministrstvo dovoljuje na prizadevanje višjega želez. revidenta g. Karola Cirkovnika v Welsu beguncem, ki še niso dobili svoje prtljage, brezplačno vožnjo v Loosdorff in nazaj, da tam pregledajo prtljago, katere lastnikov še ni bilo mogoče dobiti. Taka prtljaga leži v tamkajšnjem železniškem skladišču. To naznanja pomožni odbor za begunce z juga v Welsu na Nižjem Avstrijskem, Avgust Göllerichstrasse 1—3. Prizadeti begunci naj se obračajo na imenovanega višjega želez. revidenta. Prav bi bilo, da bi se šlo povsodi beguncem glede prtljage na roko tako kakor v Welsu.

Jožef Vižin, službujoč pri 27. črnovojski, 3. stot., doma iz Kronberga pri Gorici, naznanja svoji družini, da se nahaja od 16. septembra 1916 v laškem ujetništvu, živ in zdrav. Z njim v ujetništvu je tudi Zuklati Jožef iz Medane. Naslov: Jožef Vižin, prigonilciere di guerra, 3. Reg., 2. Komp., B. 41, Padula, Salerno, Italija.

Cena belega vina v Trstu. Tržaška aprovizacijska komisija je določila za belo vino naslednjo ceno: znotraj užitinske čr-

te na debelo za prodajo gostilničarjem 1 K 30 vin. liter, za dom 1 K 92 vin., vino v botilnikah 1 K 96 vin.; v točilnicah čez ulico 2 K 8 vin., v gostilnah in točilnicah za goste 2 K 16 vin., za hotele in restavracije 2 K 40 vin. Zunaj užitinske črte: za gostilničarje 2 K 8 vin. liter.

Nesreča s šrapnelom. Kamnosek Ivan Lavrenčič v Trstu je našel kos šrapnela. Nesel ga je domov kakor kos lesa in doma ga je začel vprico družine »preiskavati«. Šrapnel je seveda eksplodiral ter več ali manj težko ranil vse štiri: Lavrenčiča, njegovo ženo in oba otroka. Lavrenčiča so prepeljali v bolnišnico, ostalim je nudil zdravnik z zdravniške postaje prvo pomoč in so ostali v domači oskrbi.

Zaplemba premoženja je odredilo tržaško deželno sodišče proti Danielu Corbato, roj. l. 1876., učitelju risanja v Gradežu, ker je osumljen veleizdaje oziroma zločina proti varnosti države.

Za mnoge sedeče in malo se gibajoče ljudi je najbolj priporočljivo vživanje zdravilnega olja iz morskega mahu. To olje je tudi na mestu pri slabokrvnih, ker potrebuje manj kisa kot namizno olje. Oglejte si današnji inserat Ivana Dežmana!

Za Božič in novo leto: Vojniške narodne pasmi za štiri glasove, vezano 1 K 50 vin., v platio 1 K 80 vin., po pošti 20 vin. več. Najlepše in najcenejše darilo! Naroča se tudi pri izdajatelju: Fr. Marolt, Ljubljana.

Bolečine v krštenici, bodljaje v ledjih, bolečine v križu in trganje občutimo, če se vsled prehlajenja ali okornosti telesa tok krvi spočasni ali zadrži. Če pa kri zopet živahneje pólje, bolečine izginejo. To dosežemo z masažo s Fellerjevim blagodejnim, bolečine hladečim rastlinskim esencnim fluidom z znamko »Elsa-fluid«, katerega mnogi zdravniki toplo priporočajo. Predvojne cene. 12 steklenic franko za 6 K pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg 134, Hrvatsko. Fellerjeve odvalne rabarberke kroglice z znam. »Elsa-kroglice« stanejo franko 4 K 40 vin. (1)

Proda se v ljubljanski okolici prtilična s hlevom, kozolcem in vrtom. Naslov pove uprava lista, če se priloži znamka za odgovor pod št. 3026.

Begunec cerkvenik organist dobi lahko za časa vojske službo. — Oglase sprejema uprava »Slovenca« pod št. 3031. —

POSOJILNICA V LOGATCU

obrestuje hranilne vloge od
novega leta 1917 naprej
do preklica po

4% o.

Ravnateljstvo.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša preblaga soproga in skrbna mati, gospa

Uršula Noč roj. Konič

imejteljica Vodičarjeve gostilne na Javorniku

v torek 26. decembra po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v petek 29. t. m. ob pol 10. jutraj na pokopališču na Koroški Beli.

Blago pokojno priporočamo v molitev!

Javornik na Gorenjskem, dne 27. decembra 1916.

Ivan in Matija, sinova-duhovnika.

Mihael Noč, soprog.

Gledajoč potrti naznanjamo, da je naš odkritosrčni, dobri prijatelj, gospod

Ivan Jasenc

trgovec v Ljubljani na Starem trgu šte. 11 a

dne 27. decembra nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v petek dne 29. decembra 1916 ob pol 3. uri popoldne iz mrtvaške veže pri sv. Krištofu na pokopališču pri sv. Križu.

Dobremu prijatelju bodi ohranjen prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 28. decembra 1916.

Globoko žalujoči prijatelji.

Zahvala.

Za obilo dokaze iskrenega sočutja povodom bridke izgube našega pristrčno ljubljene brata, svaka in strica, č. gospoda

Jožefa Bulovec

c. in kr. vojnega kurata

izrekamo tem potom našo pristrčno zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo č. g. kanoniku Janezu Novak, g. kanoniku dr. Svetinu, g. župniku J. Lavriču in vsem drugim duhovnikom za udeležbo pri pogrebu. Pristrčno hvala č. g. dr. Antonu Prešeren za lep in ganljiv govor v cerkvi! Prav tako se zahvaljujemo usmiljenemu in požrtvovalnemu zdravniku Fr. Ksaveriju Zaman, ki je pokojnika tako vestno zdravil in ga pripeljal celo domov, dekliški Marijini družbi, vojakom in častnikom ter vsem faranom, ki so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti.

Globoko žalujoči ostali.

Podpisovanje petega 5 1/2 % avstr. vojnega posojila

Prijave sprejema še nadalje

Ljudska posojilnica v Ljubljani

še ni zaključeno!
Pogoji, kakor so bili objavljeni.
Papirji vojnega posojila se spre-
jemajo brezplačno v shrambo in upravo.

Prosim, oglejte si predležene oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. veščaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična
in anatomična obuvanja
Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Prazne vreče

vsake vrste in v vsaki množini
kupi in plača po najvišjih cenah
trgovska firma **J. KUŠLAN, Kranj,**
Gorenjsko. — Istotam se kupujejo po
najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

2383

Karl Kumar, Pogačarjev trg,
Ljubljana

priporočam slav. občinstvu tu
in na deželi svojo zalogo

**čebule, česnija
in limon**

po najnižji dnevni ceni. 2047

F. BATJEL, Ljubljana

Stari trg 28 (prej v Gorici)

vij. priporoča novo zalogo koles, šival. strojev,
gramofonov, žepn. elektr. svetil, kompl. že od
K 2.— V zalogi vedno par tisoč. Najboljše ba-
terije. Posebno nizka cena za razprodajalce. —
Pismena naročila se takoj izvrše. 3010

Zenitna ponudba.

Gospodična, stara 22 let z lepim
posestvom in precej gotovine se želi
seznaniti v svrhu poročitve z go-
spoedom boljšega stanu. Na premoženje se
ne ozira. Ponudbe če mogoče s sliko,
ki se vrne, naj se pošiljajo na upravo
Slovenca pod šifro „Krizantema“ 3028

Namizno olje

iz finega islandskega mahu (navodilo za napravo je priloženo vsakemu
zavitku)

zavitek za K 1— 1 liter olja, 3000
" " " 1-30 (garantirano izbranega) 1 liter olja,
" " " 2-40 " " 2 litra olja.

Poštanim naročnikom
in trgovcem pošilja

Ivan Dežman
Ljubljana
Kopitarjeva ulica 6.

Podrobna razprodaja za Ljubljano:

M. Špenko, Kopitarjeva ul.
Kati Držaj-Avsec, Sv. Florijana ul.
Jurij Marenče, Dolenjska cesta.

Naznanilo.

Podpisana plinarna si dovoli, da je nje upravni
svet upoštevajoč zelo zvišane cene za premog in druge potrebščine pri obra-
tovanju od 1. januarja 1917 naprej plinu in koksu določil sledeče cene:

- Plin za razsvetljavo, vsak kubični meter po 34 vinarjev.
- Plin za kurjavo, vsak kubični meter po 26 vinarjev.
- Koks. Če se ga vzame naenkrat:

- 1) manj kot 1.000 kg, vsakih 100 kg po 6 K — v
- 2) več kot 1.000 kg, pa manj kot 5.000 kg, vsakih 100 kg po 5 K 80 v
- 3) več kot 5.000 kg pa manj kot 10.000 kg, vsakih 100 kg po 5 K 60 v
- 4) več kot 10.000 kg, vsakih 100 kg po 5 K 40 v

Cene koksu veljajo v plinarni na licu mesta. Dostavljanje na dom al
železnico se bode zaračunavalo posebej kakor doslej.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1916.

Ljubljanska plinarna.

9294

Odvetnik dr. Dragotin Treo

naznanja p. n. klijentom in udeležnim strankam, da posluje

od 1. januarja 1917 dalje dopoldne,

na prijavo tudi popoldne, v posebnih prostorih
dr. Karl Trillerjeve pisarne

v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 7.

3018

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino
tvrdka **JELAČIN & Ko.** Ljubljana
Ljubljanska industrija probkovich zamaškov

Orehov les v hloidih,
Kostanjev les v polenih
in hloidih

2407

kupim

vsako vagonko množino po najvišji
dnevni ceni. **J. POGAČNIK, Ljubljana,**
Marije Terezije cesta 13.

Išče se

proti dobremu plačilu starejša ženska kot

gospodinja

na večje kmetско posestvo. Biti mora iz-
vežbana v vseh gospodinskih poslih večje
kmetije. Nastop takoj. Ponudbe na upravo
Slovenca pod naslovom: »Dobra gospodinja
št. 3007«.

Važno

za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče od svojih sorodnikov v Ameriki
dohiti kake denarne podpore, naj spiše kratko
pismo v nemščini, v katerem naj opiše samo svoje
rodbinske zadeve in ne omenja ničesar o politiki
ali vojski. Na posebnem zavitku naj zapiše naslov
svojih sorodnikov v Ameriki, pismo pa vtakne v drug
zavitek, na katerega naj poleg svojega natančnega
naslova razločno zapiše tale naslov:

**Henry C. Zaro, per Adr: Zentral-Spar-
kasse der Gemeinde Wien, 12
Wien I. Wipplingerstr. 8.**

Gospodična 18 let stara želi nastopiti službo

kontoristinje ali blagajničarke

izurjena v slovenski in nemški stenografiji,
strojepisju, laščini. Naslov pove upravništvo
„Slovenca“ pod št. 2998. (Znamka za odgovor)

Sprejme se v manufakturno in galanterijsko

trgovino **kontoristinja** z večlet-
prakso, večša samostojnega delovanja, ter

**trgovski pomočnik
ali prodajalka.**

Vstop takoj ali po dogovoru, Naslov pove
uprava tega lista pod št. 3004

KOSTANJEV LES

plačuje vedno najvišje cene in sprejema
pismene ponudbe z navedbo množine le-
sa in cene

JOSIP KRALJ

Ljubljana, Franca Josipa cesta 7.

1 liter izvrstnega jedilnega olja za 1 K

si lahko naredi vsak sam iz mojega najbolj priporočljivega
Caraghee „Morskega mahu“ s priloženimi dodatki in z natan-
čnim navodilom. Opozarjam pa cenj.
svoje odjemalce, da se prodaja različne vrste mahu in druge podobne reči
za napravo olja. in po mojem na-
tanjem navodilu
napravljeno olje se ne loči nič od pravega olja ter se obdrži več tednov.
Vsakomur je na razpolago na stotine priporočilnih najboljših pisem. —
Po pošti se pošilja najmanj 6 zavitek. Razpošiljalnica **IVAN UREK** Ljubljana 5,
Mestni trg 13.

Jos. Petelinca

Šivalni stroji najlepše in času najprimernejše
novoletno darilo.

Ti stroji znamke „Gritzner“ in „Afrana“ so najboljše sedanosti, šivajo,
vezejo (šikajo), krpajo (mašijo) perilo in nogavice, ter imajo 10 letno garan-
cijo, krogličen, brozumea tek, ter biserni ubod. Vedno v zalogi priproste
in luxus opreme, ter stroji najnovejših sistemov. Pouk v ravnanju s strojem
kot tudi umetno vezenje, krpanje perila ter šivanje z aparati vsaki čas in
povsod brezplačno. 2978

Čim preje kupiš, ceneje kupiš — dobro le v **Ljubljani,**
sv. Petra nasip 7, blizu **franciškanskega mostu,** levo ob
vodi, 3 hiša pri

Jos. Petelinca.